

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.

Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cestiunea Orientală.

Am arătat în numărul trecut într-un mic resumat cuprinsul articolului dlui Ürmössy cu privire la rezolvarea cestiunii orientale precum și unele reflexiuni făcute din partea noastră la aserțiunile și modalitățile contemplate de D-sa cu privire la rezolvarea acelei cestiuni.

Continuăm acum cu reflexiunile noastre.

A treia constatare ce o face dl Ürmössy, este, că statele mici din Balcan, precum: România, Sârbia, Bulgaria și Muntenegro toate ochiesc spre Rusia și sunt dușmane Magiarilor, așteptând de la Rusia largire de teritoriu și de aceea Magiarii nici nu mai au interes de a le apăra independența susținând și mai departe politica contelui Andrassy cu privire la cestiunea orientală.

Da aci dl de Ürmössy are dreptate în parte, dar numai în parte, căci statele numite nu sunt dușmane Ungariei, ci numai adversari politici.

Dar pentru acesta cine e de vină?

Nimenea, decât Magiarii, cari cu politica lor de magiarizare visând după un stat unitar național magiar, comit față de frații lor de același sânge cele mai mari nedreptăți strigătoare la ceriu.

Cum poate pretinde cineva ca eu să-i fiu prieten, când acela îmi batjocoresce și ucide sub cel mai mic pretext copii, părinții, frații, surorile și pe toți ai mei!

Cum poate cineva pretinde să-i fiu prieten, și încă sincer, când acela îmi batjocoresce limba, legea, datinele și alte însușiri strămoșești menite pentru conservarea conștiinței mele de Român, Sârb, Slovac ori German?

Cum poate pretinde cineva ca eu să-i fiu prieten, când el tinde, și încă prin legi făcute fără conlucrarea consăngenilor și coreligionarilor mei a le răpi tot ce au mai scump, limbă, lege și tot ce au dela fire mai scump și comun cu mine?

Dar când nu le dă nimic din budgetul statului pentru scopurile lor culturale și confesionale-naționale la susținerea căreia și ei contribuie în mod egal cu sângele și averea lor!

Acăsta, se ne ierte și dl Ürmössy, nu o poate pretinde nici un om de pe fața pământului care scie face cât de cât deosebire între ceea-ce e al meu și al tău, chiar și dacă nu ar avea conștiința că ține cât de cât la o religie mai înaintată în principiile ei morale. Dar apoi când acela e și creștin.

Apoi scim destul de bine cum au apărut Magiarii și până acum independența încă necompletă a României în războiul romano-ruso-turc în a. 1877/8 când au cercat a face răscolă în spatele Rușilor și Românilor, ca să ajute pe Turci.

Etă dar, că nu România, Sârbia, Bulgaria și Muntenegro sunt de vină, că acelea înclină spre Rusia, despre ce ne îndoim, așteptând dela aceea largire de teritoriu, ci Ungaria, respective conducătorii Magiarilor, contra cărora aceia cercă a-și apăra conaționalii și coreligionarii lor de desnaționalizarea făcută cu forța și prin legi nedrepte fără însă a tinde la sfâșierea teritorială a statului ungăr, vechia patrie a conaționalilor lor și pe care aceia o au deja încă înainte de invasiunea Magiarilor acolo.

A cincea constatare, ce o face dl Ürmössy este, că: precum în trecut așa și în viitoriu, nu va rezulta nici un pericol din vecinătatea imediată a Ungariei cu Rusia.

La acăsta, cât pentru trecut răspundem dlui Ürmössy numai atâtă, că în special pentru Magiarii s'a dovedit destul de eclatant la Világos în anul 1848, când armatele magiare revoluționare au fost silite să capituleze înaintea armatelor rusești. Cât pentru viitoriu, lăsăm pe dl Ürmössy să profetască, căci noi nu avem acest dar, și nici nu credem deocamdată în profetiile ce le face acum.

Etă dar „avântagiul” vecinătății imediate rusești în special pentru Ungaria.

Tot acest „avântagiul” îl poate avea, de ce însă se ne ferescă bunul Dumnezeu, în viitoriu, și întreaga monarchia noastră austro-ungară.

Tot omul cu mintea sănătoasă crede că e mai puțin periculos un dușman, când între acela și între noi se află cineva, care ține cât de cât la noi, decât atunci, când între acela și între noi nu se află nimeni. Numai dl Ürmössy nu crede acăsta. Dar apoi când ne aflăm și bine cu acel vecin al nostru, care se află imediat între noi și dușmanul nostru!

Nici cu modalitățile de împărțire contemplate de dl Ürmössy nu putem consimți.

Dacă imperiul turcesc într-adevăr nu se mai poate susține nici din puterile sale proprii, și nici cu ajutorul celorlalte puteri europene pentru contrabalansarea ori-cărei alte puteri străine în orient, atunci la o eventuală împărțire, contemplată fără versare de sânge, nu Geografia va decide, ci Ethnografia, căci numai atunci ar fi mulțumite toate popoarele din imperiul turcesc și se va putea garanta și pentru noi o pace mai durabilă.

Că în astfel de cas, nici Rusia, nici Ungaria, și nici altă putere afară de teritoriul actualului imperiu turcesc, nu va anexa nimic la sine, nu mai încapă nici o îndoială, ei vor anexa numai popoarele din imperiul turcesc, formând state unitare naționale, întru cât e cu putință, și total independente față de ori care altă putere străină.

Așa contemplăm noi o eventuală împărțire fără versare de sânge a imperiului turcesc. Și numai așa e și posibilă de și cu greu credem că se va putea realiza o astfel de împărțire, căci cu deosebire în politică în cele mai multe cazuri nu dreptatea decide ci înțirga și forța brută.

O altfel de împărțire, se înțelege de sine nu poate fi, decât cea cu ver-

sare de sânge, ér că acăsta ar fi în defavorul magiarilor în special, încă nu ne îndoim de loc.

Sigur, că Rusia, când se va vedea la marginile Ungariei în urma ori-cărei felu de împărțiri, ea nu se va opri acolo, ci va trece și preste ele întru apărarea conaționalilor sei subjugati și Világosul de-al doilea ne temem foarte tare, că va fi cu mult mai periculos decât cel dintâiu.

Credem, că în urma acestora și dl Ürmössy va abdice de anexarea unei jumătăți din România și va dori, că necum se ajungă cu Rusia în vecinătate imediată cu Rusia, ci va dori tocmai contrariul, ca adică, nu numai România și Balcanii se fie între Ungaria și Rusia, ci chiar și toți munții, toate mările și toate țărele din prejurul Ungariei, și a întregii noastre monarchii austro-ungare.

Apoi noi credem, că primirea cordială ce a făcut-o țarul ocaziunea încoronării sale moștenitorului de tron român, nu este preludiul unei anecșări de teritoriu din regatul român la imperiul rusec, nici pregătirile ce se fac în România pentru primirea prebunului nostru Monarch în viitoriu cel mai apropiat la curtea română, nu sunt preludiul unei anexări de teritoriu éráși din România la Ungaria, ori la Austro-Ungaria.

Apoi dl Ürmössy crede prea naivi pe ruși ori pe altcineva că la o eventuală împărțire fără neversare de sânge a imperiului turcesc, aceea se le dee magiarilor ori altcuiva iac așa numai de pomană jumătăți de țeri și alte favoruri, ori cât se silesc de a da atâtă importanță de mare putere magiarilor în concertul celorlalte puteri europene.

Etă dar, că în primul loc e în interesul special al magiarilor susținerea și dezvoltarea statelor mici din Balcani pe ruinele imperiului turcesc, dacă acela nu se mai poate susține pentru contrabalansarea ecuilibrului european.

FOIȚA.

Cerșitorii

de

Guy de Maupassant.

A cunoscut el și zile mai bune, deși defectele lui nu te lasă a crede așa ceva. În etate de cincisprezece ani pe drumul de țără ce duce la Varville o trăsură a trecut preste piciorile lui. De atunci cerșind se trage de-alungul stradelor dintr-o casă țărănească într'alta. Cârjile, pre cari clătîndu-se umbra i-au ridicat umerii până la urechi. Ți-se părea ca și când capul i-s-ar fi cufundat între două deluri.

Preotul din Billetes în presăra „Tutor sfinților” a aflat băiatul în cornul stradei și de atunci l'a botezat Nicolae al tuturor sfinților; din mila ómenilor a fost crescut, de învățătura n'a avut parte și a degenerat, deore-ce a beut câte-va pocale de rachiu, cu cari l'a imbiat din glumă brutarul satului. De atunci a devenit un vagabund și nu scie alt-ceva decât a-și întinde mâinile.

Odinoră baronésa din Avari i-a destinat pentru culcare un cotețiu umplut cu paie, ce se afla lângă curtea găinilor și aparținea

castelului. Era sigur, că în zilele cele mai negre de miserie va primi din culină o bucată de pâne și un pocai cu vin de vere. Adese-ori îi arunca dama bătrână de pe trepte său din ferăstră câte-va bucăți de póme uscate în coteț. Dar a murit. Prin sate aduna puțin de el, îl cunoscneau prea bine și li-s'au urît de mil, căci încă înainte de asta cu patruzeci de ani l'au vădut cu trupul său schimonosit și învălît în sdrențe vagabundând pe cele două piciorle de lemn.

El însă cu nici un preț nu voia să se depărteze, fiind-că nu cunoscnea pre întreg pământul alt loc, decât acest unghiuleț al țerii, acestea câte-va mille de pământ, unde și-a petrecut ticăloșa sa viață.

A pus hotăr cerșitorilor sale și nici când nu trecea preste barieră. Nu scia, că dincolo de aceea lemnă, cari îi țiermureau privirea, lumea se mai continuă. Și nici când nu era curios a scie acăsta. Ér dacă țeranii, cu cari se întâlnea pe la marginile pământurilor sau pe sub garduri îl apostrofau cu: „Pentru ce nu te duci și în alte sate, în loc de a sări vecinic numai tot pe aici?” — el nu răspundea nimic, ci se depărta cuprins de o frică nenumită, ce i-o inspira necunoscutul.

Era frica omului sêrac, care în confusia lui se teme de mii și mii de lucruri;

fi era témă de fețele nouă, de privirile suspecte ale ómenilor, de gendarmi, dinaintea cărora instinctiv se ascundea după vre-o tufă său după nisce grămeți de petri. Dacă îi observa din depărtare cum vin strălucind în lumina sórelui îl cuprindea o istețime deosebită, istețimea animalului sêlbatic, care își caută în pericol un loc de refugiu. Pica de pe cârjile lui de cerșitoria ca o sdranță, se aduna ghem și se lipia pământului, ca un iepure fricos în culcușul său; în stareea acăsta nu-l putea-i deosebi de pământ, fiind-că și vestmintele lui erau negre, ca pământul. Cu gendarmii n'a avut nici când de lucru. De altcund istețimea și viclenia erau în sângele lui, par'că le moștenise dela părinții, pre cari nici când nu i-a cunoscut.

Nu avea un loc de scăpare, un acoperământ, un bordeiu, nu avea cine să l'apere. Preste vară dormia unde îl întâlnea nóptea, ér érna cu o dusteritate extra-ordinară se ascundea prin grajduri și poieți. Totdeauna dispărea înainte de al fi observat, că a fost acolo. Cunoscnea toate spăturile prin cari putea străbate în edificii și în urma deprinderii multine brațele lui s'au întărit așa de mult, încât singur în puterea încheieturilor dela mână se urca în sóprónele cu nutreț, unde apoi petrecea nemîșcat vre-o patru cinci zile

dacă în decursul vagabundărilor și-a adunat proviant îndestulitoriu.

Trăia între ómeni, ca animalul în pădure, nu cunoscnea pe nimenea, nu iubia pe nime, ér în țeranii a deșteptat simțmintul disprețului îndiferent și al dușmăniei ascunse. În băjocură i au dat numele de „clopót”, fiind-că se lăgăna de cârjile lui încóce și încolo în tocmai ca un clopot.

Deja de două zile n'a mâncat.

Nime nu voia să-l miluască cu ceva.

Nime nu voia să-l mai vadă. Țeranii în pragul ușii stând de departe îi strigau: „Carăte de aici tândală, nici trei zile nu sunt de când ți-am dat pâne”. Se'ntorcea în cârjele lui și întra într'alta curte, unde era tot asemenea primit. Muerile și șoptiau în ușă: „Dór nu vom ținea noi preste tot anul pe acest perde-vară”. Și vagabundul în fie-care qi avea lipsă de nutremânt.

A percurs deja satele: Saint-Hilaire, Varville și Les Billetes fără ca să primescă o cójă de mălaiu uscată. N'avea decât să mērgă în Tournolles; până acolo însă trebuia să facă două mille și el mai pica jos de ostenit. Stomachul și punga îi erau într'un fel goale. Totuși a plecat. Era în luna lui Decembre, un vânt rece sufla preste întreg pământul și fluera a grójă printre crengile pleșuve ale arborilor; norii se alungau pe bolta

Trecem la ultima reflexiune, ce voim să facem la constatările, modalitățile și la dorințele dlui Ürmössy cu privire la cestiunea orientală și anume:

Dl Ürmössy dorește, ca să ne simlim, adecă ei magiarii, a da altă întorsătură politicei noastre în Orient, altă direcțiune, după cum ar dice dl Slavici: direcțiune nouă în situațiunea schimbată, și așa să mergem înaintea cestiunei orientale.

Da, și noi dorim această. Și noi dorim ca să se dea altă direcțiune politicei noastre orientale, nu însă într'acolo încât vrea să o îndrepte dl Ürmössy, umblând după porumbi fripți, ci făcându-ne și noue nemagiariilor dreptate, recuroscându-ne de individualitate politică ca popor și lăsându-ne în pace să ne dezvoltăm ca națiune și dându-ne și nouă cele necesare din budgetul statului pentru susținerea biserice și școlii noastre naționale, fără a pretinde dela noi se ne lăpădam de limba și religiunea noastră, căci și noi contribuim în mod egal cu sângele și averea noastră pentru susținerea acestei patrii comune locuite de atâtea naționalități și confesiuni, și atunci, fără de a urmări politica lui Matia de Huniade, care pe timpul lui pōte își ave rostul său, *Ungaria va fi tare și mare înlăuntrul și puternică și stimată înafară.* Ilgo

Lupta culturală în Ungaria.

Publicăm după „Alkotmány“ dela 29 Iuliu un articol scris de contele Nicolau Bethlen în revista politică săptămânală „Zukunft“ dela 25 Iuliu, carea stă sub egida principelui Bismark și are mare trecere în Germania

Declarăm, că publicăm acest articol numai ca informațiune, ca cetitorii nostri să se scie orienta și a se feri de unghițele ce li se aruncă acum din partea tuturor partidelor politice magiare aflându-ne. putem dice, în ajunul viitoarelor alegeri pentru parlament.

Etă-1:

„Partidul liberal ungar și guvernul au declarat resbel curiei romane prin așa numitul „Kanzelparagraf“. În proiectul de lege despre judecătoria curială liberalii au luat astfel de decisiuni, cari sunt îndreptate contra partidului poporal catolic și interdic preoților de a folosi religiunea spre înființarea alegerilor. Decisiunile acestea formeză la o altă așa numitul „Kanzelparagraf“. Paragraful acesta a produs resens în toate părțile societății; ba încă și unii deputați liberali au adevărit în cuvântările lor, că primirea Kanzelparagrafului nu e altceva, decât provocare la luptă culturală. După ei dișul paragraf periclităză doctrinele și libertatea biserice catolice, pentru că prin acela se face posibilă pedepsirea acelu preot catolic, care în sensul doctrinei religiunii lui lovesce pe

cineva cu denegarea darurilor bisericesci; și cu o cale paragraful se îndreptă și în contra partidului poporal, așa dară în contra unui partid dintre marginile constituțiunei. Guvernul a dispus numai de puțină majoritate pentru paragraf și numai așa, că și fracțiunea lui Kossuth din stânga extremă l'a votat. Fracțiune lui Ugron a protestat prin conducătorul său contra persecuțiunei biserice catolice. Ugron a afirmat, că în Ungaria catolicii sunt persecutați, batjocoriți, și că acțiunea partidului poporal nu e altceva, decât efluxul amărăciunei poporului pentru acea persecuțiune și batjorire. Faptul, că catolicul Ugron s'a luptat contra proiectului, ér protestantul Kossuth Ferencz a votat cu guvernul, e o nouă dovadă, că în Ungaria este vorbă de cestiune religioasă politică; protestanții, adecă conducătorii protestanților liberali și a francmasonilor (pentru că marea majoritate a poporului protestant stă departe de politica acestora. Red. lui „Alkotmány“) și jindanii vreau să rămână la guvern până când cele nouă milioane de catolici s'au aliat cu așa numitele naționalități (acesta nu stă de tot Red. l. „A.“) și nisuesc într'acolo, ca să le elibereze de sub presiunea exercitată asupra lor prin iscusința lui Tisza Kálmán și să scape de persecutarea catolicismului și a ortodoxiei.

Sprîjonele principale ale protestanților (adecă a liberalilor mai sus numiți. R. l. „A.“) sunt jidovii, cari fac a treia parte din locuitorii capitalei, întręga presă fără deosebire de partid, o țin în mână și lăfesc în mare corupțiunea în toate clasele societății. În prima linie numai acestor șovinisti jidani, cari se arată aici atât de mari germanofagi, pot mulțami protestanții, că au putut până acum căștiga pe naționalități cu ocaziunea alegerilor pentru partidul liberal, căci majoritatea partidului liberal se pōte reduce la împrejurarea, că naționalitățile — slavii dela nord, sârbii și românii — mai vîrtos au votat pentru candidații liberali protestanți.

O parte a liberalilor — aprōpe toți magnații catolici — s'a abținut dela votarea asupra Kanzelparagrafului și această fracțiune a partidului nu face secret din antipatia sa față de majoritatea Tisza-Wekerle; dar n'a voit a provoca criză de partid pe timpul mileniului. Întrebarea este numai, ca ore casa magnaților primi-va și ea Kanzelparagraful ori nu. Dacă l' va primi, atunci lupta culturală deja cu ocaziunea celor mai apropiate alegeri de deputați pentru parlament va erumpe cu totă puterea, și preoțiunea subalternă vrînd-nevrînd va răpi cu sine și pe prelați. Principele-primat a putut până acum reținē pe cei mai resboinici dintre principii bisericesci dela pășirea contra nōuelor legi politice bisericesci. Ba încă ierarhia înaltă n'a concurs imediat nici la întemeerea noului partid poporal catolic, ci l'a cedat magnaților catolici, anume: conților Zichy Nándor și Nicolau Mauritiu Esterházy. Acești doi magnați, cari se bucură și de stima generală (Zichy Nándor, cavalier al ordinului leului de aur) și aderenții lor, în timpul din urmă au desvoltat o activitate deosebită și în cele mai multe comitate și în multe orașe au ținut adunări de popor pentru înmulțirea

partidului lor și pentru primirea naționalităților de religiunea ortodoxă. La adunările acestora curge poporul din ținuturile cele mai îndepărtate, așa că conducătorii noului partid adese-ori țin vorbiri înaintea alor 50—60000 de alegători cari culminăză în aceea, că trebuie pretins revisuirea nōuelor legi politice bisericesci și anume a legii, care permite necofesionalitatea. Opoziția până acum a lasat mână liberă guvernului în acele comitate în cari slavii și românii sunt în majoritate și nu s'a luptat contra candidatului guvernului, nu cumva prin agitațiunea electorală să deștepte din nou cestiunea națională.

Slavii și românii ungari n'au avut nici un deputat independent în parlament și deputații nemagiari numai din grația guvernului ocupă loc în casa reprezentanților. Acesta altcum va fi de aci înainte. Contele Zichy Nándor e de părerea, că e patriotism fals a eschide naționalitățile din viața parlamentară numai pentru ca pentru plăcerea alianței protestante-jidane să susțină absolutism parlamentar. După el, naționalitățile trebuie să fie reprezentate în parlament, ca să-și pōtă validita în fața lūmei dorințele și plîngerile. Cu aceea, că vor pune corfă pe gura naționalităților, cu aceea nu vor putea sista cestiunea națională.

Probele conducătorilor partidului poporal pentru primirea naționalităților până acum au reușit splendid în Ungaria dela Sud și dela Nord. Succesul acesta a înspăimîntat într'adevăr pe cabinetul Bánffy și acum se ostenește prin oficianții comitatensi și prin comiții supremi a modifica listele alegătorilor astfel, că eschid pe mulți alegători naționali sub tot felul de pretext. Dacă Kanzelparagraful se va ridica la putere de lege și preoții se vor opri dela agitațiuni cu ocaziunea alegerilor, ér curia va declara de nevalidă ori ce alegere la care au luat parte și preoți în agitațiune, atunci în Ungaria de Nord cu acesta au creat pretext, ca să pōtă nimici cele mai multe alegeri ale partidului poporal. Astfel de știrbire a dreptului electoral va avea de rezultat, că naționalitățile cu atât mai strîns se vor înrola lângă partidul poporal. Proiectul încă nu s'a ridicat la putere de lege și curia romană a și dat să înțelēgă guvernului magiar consecuențele eventualei legi. Episcopii magiari au primit deja de mult instrucțiunea congregațiunei episcopesci subscrisă de cardinalul Verga, dar o au ținut în secret până acum; când casa reprezentanților a primit Kanzelparagraful, atunci foile clericale din Viena și Budapesta au comunicat instrucțiunea.

Foile partidului guvernamental într'adevăr s'au înfuriat asupra instrucțiunei și dic de lucru condamnabil, că congregațiunea în sfera căreia aparțin afacerile episcopesci, adresează astfel de sfaturi și admonieri autorităților bisericesci din Ungaria, cari nu pot fi privite ca atacuri aparținătoare exclusiv biserice, ci de afaceri, cari ating interese mai înalte de stat.

(Va urma).

Școlile medii și centrale primare gr.-or. rom. din Brașov.

(Urmare.)

La anul 1871 s'a mărit edificiul gimnasial cu aripa sa de sud.

Edificiul gimnasiului este situat în fața unei piețe mari deschise, care servește ca teren de joc pentru școlari, pe unul dintre locurile cele mai frumoase ale orașului nostru, numit „Gröver“. El constă dintr'un parter înalt și un etagiu, și numai la centru unde se află sala festivă, are două etagiuri. Fațada mărēță a edificiului are 52 de feresti mari cătră piață și 3 portale. Numărul total al încăperilor din edificiul gimnasiului este de 36, dintre cari astăzi 8 încăperi servesc de cancelarii (direcționale, eforiale și profesoriale), 2 ca locuință pentru pedel, ér 7 pentru diferitele colecțiuni de mijloce de învățământ și bibliotecă; e o sală mare festivă și restul de 18 sale servesc ca sale de învățământ pentru cele 8 clase gimnasiale, 4 reale și 4 primare de băeți (cu două clase paralele). — Fațada principală a edificiului are 72 metri în lungime.

Școlă comercială sala de desemn și biblioteca școlară se află plasate într'un edificiu învecinat, pus la dispoziția școlilor noastre de cătră parohia Sfântului Nicolae din Scheiu-Brașov.

Ce privește frecuența școlară, numărul abiturienților, cari au făcut la gimnasiul nostru examenul de maturitate în restimpul dela 1866 până la 1895, se urcă la 357.

Numărul absolvenților școlii comerciale dela 1872—1895 (inclus.) este de 182, ér al celor, cari au absolvat în acest restimp școlă reală inferioară, de 295.

În privința modului cum s'a sporit numărul școlară la institutele noastre servescă următoarele date statistice:

La gimnasiu.

Anul școlar	Nrul școlarilor
185 ¹ / ₅₂ (2 clase)	37
185 ² / ₅₃ (3 clase)	52
185 ³ / ₅₄ (4 clase)	82
185 ⁴ / ₅₅ „	68
186 ¹ / ₅₆ „	106
186 ² / ₅₇ (8 clase)	222
186 ³ / ₅₈ „	259
187 ¹ / ₅₉ „	206
187 ² / ₆₀ „	188
188 ¹ / ₆₁ „	189
188 ² / ₆₂ „	202
188 ³ / ₆₃ „	267
188 ⁴ / ₆₄ „	246
188 ⁵ / ₆₅ „	249
189 ¹ / ₆₆ „	248
189 ² / ₆₇ „	266
189 ³ / ₆₈ „	281
189 ⁴ / ₆₉ „	299
189 ⁵ / ₇₀ „	325

după deshid. realelor și comercialelor

cerescă înorată, întunecată și se grăbiau... cine scie unde? Neputinciosul mergea încet, cu o sfortare dureroasă și-a așezat o cărjă înaintea celeilalte și s'a rădîmat pe picioru-i, care învîlît în șdrențe se sfîșia într'un mănunchiu diform.

Din când în când se aședa pe marginea șanțurilor, și odihnia câteva minute. Fōmea i-a decepționat sufletul lui posomorît și tulburat. Un singur gînd îl preocupa: „Măncarea“, și nu scia cum se ajungă la ea.

Trei ore întregi s'a tîrît cu multă ostentelă de alungul drumului și când a observat pomii satului și-a grăbit pașii.

Teranul cel dintăiu cu care s'a întîlnit și dela care a cerut milă i-a răspuns: „Ér esci aici ștregariu bētrân“. D'apoi n'o se ne scăpăm nici când de tine?“ „Clopot“ s'a depărtat. Din fiecare ușă a fost alungat, fără de ai întinde o cōjă. El însă își continua pacient și cerbicos drumul. N'a primit un singur fîlter.

A cercetat după aceea măeristile. Era atât de obosit de umblatul cel mult, încât abia 'și mai putea ridica cîrgele de pe pămîntul ud de ploie. Pretutindenea a fost alungat. Tristă și rece e dîm, în care ini-

mile se abîcesc, spiritele sunt agitate, sufletele au devenit posomorîte și nici o mână nu se mișcă ca să ți dea ceva, ca să-ți ajute.

După-ce și-a încheiat visitele prin casele pe cari le cunoșcea s'a lungit într'un șanț, ce se întindea pelângă curtea dlui Chiquet. S'a trîntit de pămînt, după-cum diceau ômenii când pica de pe băte și și aluneca mînilor de alungul acelora. Timp îndelungat a jăcut acolo nemișcat și chinuit de fōme, atât era de trudit, încât chinul lui fără margini nici că se pōte cuprinde.

Cine scie ce aștepta în speranța aceea nesigură, pe care atât de bucuros ni-o formăm în miseriile noastre. Într'un colț al curții, în vîntul rece ca ghiața aștepta ajutorul tainic, pe care îl sperăm din ceriu sau dela ômeni fără ca să ne întrebăm: cum, pentru ce și dela cine? Să apropiie o cētă de pui negri; căutau nutremēt pe pămîntul, care hrănesce toate creaturile. În tot momentul ridicau cu ciocul lor un grăunte sau o insectă și apoi încet, sigur căutau mai departe. „Clopot“ privea la pui, fără ca se cugete la ceva; a început însă ai predomina mai în tîtăiu stomacul și apoi mîntea, mai mult sentimentul, decât rațiunea. Un pui fript la focul de găteje uscate, n'ar fi rău. Cugetul,

că el comite un furt, în momentul acesta nu l mai neliniscia. Și-a întins brațul după o pētră și a aruncat în găina cea mai apropiată, a fost destul de dextru și găina la moment s'a resturnat. A bătut de vre-o câteva ori din aripi și a murit. Celelalte au fugit cu picioarele lor subțiri, ér „Clopot“ acățîndu-se de cîrjele lui s'a grăbit cu nisce mișcări, ce aveau multă asemănare cu ale găinei — ca să-și ridice prada. Când a ajuns la micuțul trup negru și sîngeros a picat cu vre-o țece pași înainte lăsînd se-i cadă cîrjele de sub suoră. Dnul Chiquet s'a aruncat asupra tîlhariului și ca un nebun lovia în el; l'a bătut cu mîni cu picioare, — ca pe un hoț ordinar — pe bietul om care nu se putea apăra. Au venit apoi servitorii Dlui Chiquet și împreună l'au bătut aprōpe până la mōrte. După ce s'au obosit a mai da l'au ridicat și vîrît într'o cămară de lemne încuiîndu-l până ce se vor duce după gendarmi.

„Clopot“ zăcea de jumătate mort la pămînt, scaldat în sînge și încovoiat de fōme. S'a făcut sēră, nōpte, dimineță. El încă tot nu mîncase.

Pela ôrele douăsprezece din di sosese gendarmii și presupunēnd resistința — căci dl Chiquet le spusese, că l'a atacat miserabilul și

numai cu mare greutate s'a putut apăra — cu multă grijă au deschis ușa cāmării. Sergentul strigă: „Sus! Înainte!“

„Clopot“ însă numai putea să se misce; a probat să se ridice pe cîrjele lui, dar' nu i-a succés. Ômenii înarmați credeau, că se prefăce, le întinde vre-o cursă miserabilul, deci l'au apucat și cu puterea brachială l'au ridicat pe bătele lui.

A început să tremure, era frica născută de odată cu el față de uniformă, frica animalului sēlbatic în fața vînătorului, frica șocului dinaintea pisice. Cu o putere supraomenescă i-a succés a să ținea pe bătele lui.

„Înainte“, strigă sergentul. Și el mergea. Toți ômenii se uitau la el. Muierile îl amenințau cu pumnii, ér bărbaiții injurau și-l batjocoreau dicēnd: l'au prins în urmă!

Ce deslegare fericită!

S'a depărtat între pădătorii săi. Puterea desperării l'a cuprins, de care avea lipsă, pentru a se mai putea tîrî până de sēră; nu scia ce se întēmplă cu el, și la nimic nu se mai putea gîndi atît era de chinuit. Ômenii cu cari se întîlniră steteau pe loc ca să-l privescă și apoi murmurau: „Acesta de sigur e tîlhar!“

La scôla reală inferioară.

Anul scolar	Nrul scolarilor
187 ² / ₃	57
187 ⁷ / ₈	54
188 ⁰ / ₃₁	84
188 ³ / ₄	72
188 ⁷ / ₈	106
188 ⁹ / ₉	118
188 ⁹ / ₉₀	128
189 ⁰ / ₃₁	132
189 ¹ / ₉₂	105
189 ² / ₃	124
189 ³ / ₄	139
189 ⁴ / ₅	148

La scôla comercială.

Anul scolar	Nrul scolarilor
187 ² / ₃	18
187 ⁷ / ₈	19
188 ⁰ / ₃₁	29
188 ³ / ₄	31
188 ⁷ / ₈	35
188 ⁹ / ₉	32
188 ⁹ / ₉₀	36
189 ⁰ / ₃₁	38
189 ¹ / ₉₂	56
189 ² / ₃	66
189 ³ / ₄	84
189 ⁴ / ₅	88

IV.

Ce privesc salarizarea corpului profesoral însemnăm următoarele:

Salarul profesoral la început până la anul 1860 a fost de 500 fl.,  r pentru director un adaus de 100 fl.; cea mai mare parte a profesorilor  dea în edificiul gimnasiului; alte emolumente nu erau. La anul 1860 profesorii primesc la salarul lor ordinar un adaus de 200 fl.

La anul 1862 se sistematizează salarele cu 800 fl.  i 900 fl., fără alte emolumente.

La anul 1881 se sistematizează din nou salarele cu 700 fl. pentru anul prim de serviciu, cu 800 fl. după anul al doilea  i 900 fl. după mai mulţi ani, stabilindu-se pentru prima dată cuincuenii de c te 50 fl.

După 4 ani, la 1885, în fine se sistematizează  i banii de cuartir, ce-au lipsit până acum, stabilindu-se pentru 11 profesori mai vechi c te 170 fl.,  r pentru 9 profesori mai tineri c te 130 fl. pe an.

La 1892 se mai face o sistematizare provizorie asigur ndu-se profesorilor suplenţi un salar de 800 fl., profesorilor provizori de 900 fl. fără alte emolumente.  r pentru profesorii definitivi 1000 fl.  i bani de cuartir pentru primii 10 ani de serviciu 150 fl. pentru următorii 10: 170 fl.  i pentru ultimii 10 de c te 200 fl. pe an.

Sistematizarea ultimă s'a făcut în anul 1894 astfel:

Salar de profesor definitiv 1200 fl. + cuincuenalii de c te 100 fl.  i bani de cuartir peste tot de 200 fl. Adaus pentru directorul sc lelor medii

Înainte de a se însera au ajuns la scaunul judecătoriei cercuale. P n  aici nici când în viaţa lui n'a cutezat s  m rg . Nu  i putea închipui ce s'a  nt mplat  i ce se va  nt mpla cu el. Lucrurile aceste neprev dute  i îngrozitoare casele  i fetele necunoscute l'au adus într'o colosală confuzie. N'a vorbit un singur cuv nt, nu mai putea vorbi, fiind-că nu  ntelegea nimic. Af r  de aceea în decursul celor patru ani din urmă, — c nd n'a vorbit cu nimenea dintre  meni —  i-a pierdut cu totul capacitatea vorbirii  i ideile lui erau at t de tulbure,  nc t nu se puteau exprima prin cuvinte.

L'au închis în temniţa cercual . Cumcă ar ave lipsă  i de m ncare nime s'a mai g ndit  i n'au căutat de el până în dimineaţa zilei următoare.

Când în dimineaţa zilei următoare au venit ca să-l asculte, l'au aflat mort întins la p m nt.

Ac sta li-a fost surprinderea....

Sibiu, 1896.

Puul.

s'au sistematizat 300 floreni,  r bani de cuartir 300 fl. Profesorii suplenţi au 800 fl.,  r cei provizori 900 fl. fără alte emolumente. Maximul competenţei unui profesor a i deci este de 1900 fl.,  r pentru director 2300 fl.

Aceste date ne arată cum mulţ mit  interesului viu al forurilor nóstre administrative salarizarea profesorilor a  inut pas cu esigenţele timpului  i în decurs de 36 de ani s'au întreit  i  np trat beneficiile profesorilor.

V.

Ce privesc diferitele colecţiuni de mijlóce de  nv ţ m nt, extragem din programa anului scolar 1895/6 următoarele date despre starea lor cu finea aceluia an scolar:

1. biblioteca scólei c ntinea 5343 opuri în 6353 volume  i 1812 fascicule;

2. muzeul istoric-filologic av  40 de tablouri istorice  i 6 obiecte arheologice;

3. colecţiunea numismatic  consta din 485 numi;

4. muzeul de sci nţe naturale s  compunea din o colecţie bogată de 2730 obiecte din t te 3 regnele naturii;

5. cabinetul fiscal av  219 aparate fiscale;

6. cabinetul chemic  i colecţiunea merceologic  consta din 300 obiecte;

7. colecţia hartelor consta din 211 harte  i tabele diferite;

8. colecţia de desemn consta din 1037 modele pe h rtia  i din ghips sau terra-cotta.

Pentru îmbogăţirea anuală a colecţiunilor a stat la dispoziţia direcţiunii în anii din urmă suma de 400 fl. — 700 fl. Pro 1895—6 s'a prov d t 1200 fl., din cari 150—200 fl. sunt pentru sc la poporală.

VI.

Ca o datorin  de pietate  i reverin  cătră marii înaintaşi, cari au lucrat în p m ntul sacru al culturii rom nesci la scólele nóstre, ca drept încheiere a acestor noti e istorice s  comunică aci  i c teva noti e biografice asupra primilor doi directori ai sc lelor nóstre, ale căror portrete sunt reproduse în ac st  program  spre eternă amintire.

(Urmare.)

Statute

pentru înfiinţarea, sporirea  i administrarea fondului de bucate al parohiei gr-orientale române din comuna

(Urmare.)

Articolul IV.

Modalitatea  mprumut rei din fond și restituirea  mprumutelor la acela.

 . 20.

Bucatele adunate în fond se vor manipula  i administra a a, că se vor da împrumut pe l ng  anumite procente în natură, adecă ca bucate  i se vor restitui dimpreună cu interese cu tot  r în bucate.

 . 21.

Timpul  mprumut rei dela o recoltă până la cea mai de aproape recoltă p te fi ori  i când, dar prin ac st  împregiurare nici procentele, nici alte condiţiuni de împrumutare statorite nu se vor altera ori strămuta.

 . 22.

Termenul de solvare, adecă pentru str ngerea bucatelor după împrejurările locale nici c nd nu se va putea estinde peste 31 August pentru cereale,  r pentru cucuruz peste 20 Decembre.

 mprumute se pot acorda pe l ng  garanţ  de cavenţi siguri ori amanetare (zălogire).

 . 23.

 mprumuturi sub cantităţi de terdele nu se acord z .

 . 24.

Interesele se solvesc totdeuna anticipative, adecă înainte,  i numai la cas de necesitate mare în mod ulterior,  i nici c nd nu se lasă în restanţă mai mult ca 8 zile.

 . 25.

La acordarea de împrumuturi totdeuna să se ia în considerare starea actuală a fon-

dului în natura  i după putinţă să se satisfacă cererilor tuturor petenţilor d ndu-se fiecărui petent din puţin, puţin, din mult, mai mult.

 . 26.

 n cazul c nd ar fi a se decide între mai mulţi petenţi, sunt a se preferi:

a) aceia, cari lu nd în considerare scopul nobil al fondului, fără orice îndatorire au contribuit, sau ar da garanţ  suficientă (obligaţiune peste cantitatea de bucate ce ofere benevol fondului, după care apoi după expirarea unui an are să pl tesc  interese regulate  i nu o p te revoca nici odată) cumc  vor contribui  i ei din îndemn propriu la sporirea fondului;

b) acei indivi i greco-orientali rom ni din ac st  parohie, cari pe l ng  că au satisfăcut pe deplin tuturor dispoziţiunilor cuprinse în    8  i 9  i-au împlinit t te  i celelalte datorin e fa  de biserică  i scólă  i fa  de preotul  i învăţătorul lor  i sunt de o conduită bună între ceilalţi parochieni.

 . 27.

 n general, tot felul de împrumute se acord z  în primul loc numai membrilor acestei parohii  i numai satisf c ndu-se tuturor cererilor acestora se pot acorda din restul fondului împrumute celor din alte parohii  i în urmă celor de altă confesiune  i naţionalitate, —  ntre cari  r şi sunt a se preferi cei de confesiunea  i naţionalitatea n str , apoi cei de altă confesiune  i naţionalitate, cari încă contribuie benevol la sporirea fondului sau sunt locuitori ai acestei comune.

 . 28.

 n privinţa cavenţilor se prescriu următoarele:

a) Caven  p te fi — cu restricţiunea punctului d) numai membru al acestei parohii,  i care posedă  i el avere;

b) debitorul nu póte fi caven  pentru caven ul său decât numai dacă  i d nsul posedă avere cor spun toare imobil  proprie din care să se p t  acoperi împrumutul pentru care a stat bun sau depune amanet (zălog) cor spun toriu;

c) cei din alte parohii  i din alte comune, precum  i cei de altă confesiune ori naţionalitate de aici sau dintr'alt sat, se  ndator z  a produce pe l ng  un caven  din ac st  parohie  i c te un caven  din parohia respective comuna lor;

d) preste tot caven  p te fi numai în divid, care posedă o astfel de avere, din care la cas de lipsă s  p t  rebonifica fondului t te împrumuturile pentru cari a stat bun;

e)  ntre cavenţi sunt a se preferi indivi ii de un caracter moral nepătat  i cari posedă avere imobil  proprie pe teritoriul acestei comune  i barem în parte liberă de datorii, — toţi ceilalţi au a depune la epitropia parochială amanete întreit cor spun toare pentru  mprumutele debitorilor pentru cari au stat buni;

f) cavenţia este irevocabilă  i încetéză numai cu solvarea împrumutului.

 . 29.

T te condiţiunile de împrumutare întru c t acelea nu ar fi prevădute în statutele de fa , le statorcesc  sinodul — respective la însărcinarea acestuia, comitetul parochial,  i pentru orientare în termen de 8 zile prin publicare în biserică le aduce la cunoaştin  publică.

 . 30.

Tot insul, carele voiesc  a lua împrumute din fond, are a se  nsinua în persónă la preşedintele comitetului parochial ar t nd: c te  i ce fel de bucate doresc  a lua împrumut precum  i cine  i vor fi cavenţi sau ce fel de garanţ  va da pentru asigurarea acestora, —  n special:

Peten ul va avea a produce pe l ng  cerere:

a) la  mprumutele cu cavenţi declaraţiunea acestora, că voiesc  a primi caven a subscriind ca atari obligaţiunea, respective contractul;

b) la cele pe l ng  amanet ri de efecte publice, ori obiecte de preţ producerea acestor obiecte.

 . 31.

La  nsinu ri de împrumute, preşedintele comitetului parochial este îndatorat pe cea mai de aproape Duminecă ori s rb toare a convoca comitetul parochial în şedinţă, în care prezent nd cererile petenţilor dimpreună cu propunerile sale motivate, comitetul parochial

prin majoritate de voturi va acorda ori va respinge cererea unuia sau altuia dintre petenţi, eventual a tuturor petenţilor.

La cas de acordare, comitetul parochial prin cr snicul bisericii va  ncunoaştin  numai dec t pe respectivii petenţi despre încuviinţarea cererilor lor, fiind datori apoi acestia în termen de 3 zile a primi împrumutul acordat, căci altcum nu vor p te face pretenţiune la d nsul.

Când decisiunile prin care s'a acordat împrumutul s'au luat cu majoritatea voturilor, votul fiecărui membru se face evident în protocolul şedinţei.

(Va urma.)

Noutăţi.

Nedrept ţi administrative. Diarului „Erdélyi Hirad ” i se scrie, că în părţile Zarandului domnesc o nemulţămire generală din cauză că un ofician dela direcţiunea financiară cu numele Petrovay Iuliu comite cele mai mari nedreptăţi  i mai ales  ngreunez  poporul de r nd cu dări mari ne mai audite. La sfirşit corespondentul adaugă:

„Procedura lui ilegală s  p te constata  i din numeroasele recuse ce  ncurg  i tocmai de aceea atragem atenţiunea ministrului de finanţe asupra despotismului acestui puternic paş , fiind-că prin astfel de proceduri nu cresc m buni patrioţi, ci sporim numai inimizia patriei!”

F rte drept!  i dacă ast di numărul duşmanilor vostri —  r nu ai patriei —   mare în tóte părţile, trebuie să sciţi că în tot locul s  află c te un puternic paş , — ba  i mai mulţi, — pe care nu l control z  nime  i astfel comite cele mai mari nedreptăţi fa  de poporul obidit.

Noroc...  i pace bună! T te foile spun, că de presinte nu   om mai norocos în t t  Viena ca Strobach Johann. Nu de mult a fost ales de primar al Vienei cu tóte că între antisemiţi sunt mulţi bărbaţi mai geniali decât Strobach. Dar nu i'a fost de ajuns acest isvor de frumoșe venit , căci la tragera ultimă a câstigat cu un los premiul prim de 200.000 fl. (D ue sute mii floreni!). Noroc...  i pace bună!!

Maşină de făcut bani...  n f nt n . L ng  drumul de t r  dintre comunele Ciacova  i Zsehely din  ttul Timi ului se află o f nt n , pe care tocmai în zilele aceste au curăţit-o. De odată lucrătorii, spre surprinderea lor au scos dimpreună cu alte obiecte aruncate în f nt n   i o maşină de făcut bani întru tóte  ntreg . După o cercetare s'a constatat, că proprietariul maşinei s'a folosit de ea pentru baterea talerilor de argint. Se caută acum cu mult interes după proprietariul maşinei  i apoi   interesant a sci, că ce motive l'au îndemnat pe proprietariu, ca să- i arunce acest isvor de taleri în f nt n .

Scriitori — milionari. Nemuritoriul poet germ n, Schiller, se pl nge într'o poesie a sa cătră deul Jupiter, că dintre bunurile p m ntesci lui nu i'a oferit nici unul. Jupiter i'a permis poetului rugător, ca vecinic s   ad  l ng  d nsul. Scriitorii timpului modern nu se mulţumesc cu o răsplătă at t de neînsemnată; ast di poesie   un isvor de venit  i aflăm printre scriitorii de a i  i de aceia, cari dispun de milioane.  i în privinţa acest , ca în alte multe, Franţia premerge; acolo aflăm o mulţime de scriitori — milionari. L s m ntul în bani gata  i obiecte de valóre a lui Goncourt, care murise numai în zilele trecute se urcă la 2 milioane. Victor Hugo  i Duma Fils încă au adunat milioane cu condeiele lor. Zola încă se numără printre scriitorii milionari cu venitul său de optzeci de mii franci. Sardou a adunat până acum 13 milioane din tantiemele pieselor sale teatrale, din tóte aceste însă n'a fost în stare a cru a un milion. Dintre scriitorii germani numai unul s'a ridicat p n  la gradul de milionar  i adecă Freytag Gusz-t v,  r Sudermann nutre c  mari speranţe că preste c ţiva ani  i el va păşi în şirul milionarilor. Spielhagen  i Ebers din venitele lor enorme nu cru a nimica, sunt bohemi adevăraţi: c t c stig , at t spesz .

Nr. 117/896.

[75] 3—3

CONCURS.

Pentru conferirea unui ajutor anual de 540 fl. v. a. pe sēma unui pedagog absolut, care ar dori sē se perfecționeze la un seminarium în străinătate, sē publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Concurenții la acest ajutor vor prezenta:

1. Atestat de botez.
2. Atestat de sănătate.
3. Atestat de moralitate.
4. Atestat școlar (vor fi preferiți cei cu atestate de maturitate).
5. Absolutoriu pedagogic eminent.
6. Revers, că se vor supune condițiilor de a servi școlilor noastre sau la din contră vor replăti sumele primite.
7. Indicațiunea seminariului pedagogic din străinătate, la care dorește sē urmeze.

Rugările însoțite de acte sunt a se adresa dlui David Almășan, președintele comitetului parochial al bisericei gr.-or. Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu.

Brașov, 9 Iuliu 1896.

Comitetul parochial al bisericei române ori. rēs. dela Sf. Nicolae în Brașov.

David Almășan, Arseniu Vlaicu,
președinte. secretariu.

239—896

[76] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Brad. a) un post de învățător cu salariu de 300 fl. și 50 fl. bani de cuartir.

- b) un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir.

Concurenții la postul din urmă dacă vor fi în stare a instrui și conduce corul în biserică vor fi preferiți și li sē pune în vedere o remunerațiune însemnată.

2. Băița, un post de învățătoriu cu salariu de 365 fl. din cari 33 fl. sunt computați din venitele cantorului ér 32 prețul a doi stângini de lemne, ori lemnele în natură și cuartir.

Învățătorul va avē sē țină o strană în biserică.

Concurenții au a sē prezenta în vre-o Duminecă ori sērbătoare, pentru a-și arăta desteritatea în cântările bisericesci. Cei cari vor fi în stare a instrui și conduce corul în biserică vor fi preferiți și li sē pune în vedere o remunerațiune însemnată.

3. Bulzestii de jos și de sus, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir.

4. Crăciunesti, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir.

5. Curechiu, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. și cuartir.

6. Mesteacăn, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl.

7. Ormindea, un post de învățătoriu cu salariu de 355 fl. din cari 40 fl. sunt computați din venitul cantoral, ér 15 fl. în prețul unui stângen de lemne și cuartir.

8. Seliste-Trestia, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl., grădină și cuartir.

9. Valeabrad, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. grădină și cuartir.

Petițiunile de concurs instruate conform normelor din vigóre sē se astērnă subsemnatului oficiu protopresbiterial în terminul deschis.

Brad, la 4 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zărandului.

Vasiliu Demian,
protopresbiter.

Redactor prov. Gavriil Hango.

Nr. 640—1896

[77] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători la școlile din comunele mai jos însemnate aparținătoare tractului protopresbiterial al Agnitei se escrie concurs cu termin preclusiv de 30 de zile dela prima publicare.

1. Agnita cu salariu anual de 300 fl. cuartir liberj lemne de foc și grădină școlii.

2. Prostea, cu salariu anual de 300 fl. cuartir, lemne de foc și folosirea grădinei școlii.

3. Soarsiu, cu salariu de 300 fl. cuartir, lemne de foc, și folosirea grădinei școlii.

4. Fofeldea, postul învățătoresc în cl. a doua cu un salariu anual de 300 fl. cuartir liber, lemne de foc și folosirea grădinei școlii.

5. Verd cu salariu anual de 300 fl. cuartir, lemne de foc și folosirea grădinei școlii.

Acei candidați carii vor fi aleși la aceste posturi învățătoresci sunt de obligați a ține Dumineca și sērbătoare strana și se cânte cu elevii în biserică.

Doritorii a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigóre în terminul mai sus indicat la oficiul protopresbiterial subsemnat, și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sērbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântări.

Agnita, 8 Iuliu 1896.

Oficiul protopresbiterial al tractului Agnita în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sabin Piso,
prot.

Nr. 306/1896

[72] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc clasa primă dela școla confesională gr.-or. română din Sighișoara, se publică prin această concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în fōia „Tel. Rom.“

Salariul sistemisat: 300 fl. v. a. și anume:

- a) Din cassa alodială în rate lunare decursive 206 fl.

- b) Prin repartiție 94 fl. pe lângă cuartir gratuit în edificiul școlii și trei stângini de lemne de foc.

Reflectanții la acest post, vor avē a-și așterne suplicile concursuale instruite în sensul normelor în vigóre la subserisul oficiu protopresbiterial în terminul deschis, — atragându-se atențiunea la dispozițiunile noului regulament congresual pentru organizarea învățământului în școlile populare votat la 14/26 Maiu 1895 partea a III-a A. „instituirea învățătorului §§-fii 56—74“.

Învățătorul ales va fi obligat a ține în Dumineci și sērbători strană în biserică în mod perondătoriu cu ceialți doi învățători.

Concurenții cari vor documenta aptitudinea de a forma și conduce un cor de plugari vor fi preferiți, și pe viitor se va sistemisa și pentru această o remunerațiune corespunzătoare.

Sighișoara, 29 Iuniu 1896.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Sighișoarei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Nr. 325/896

[71] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători din comunele mai jos însemnate sē deschide prin această concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

1. Cunța, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl., și 20 fl. bani de cuartir.

2. Reci, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl., cuartir na-

tural în edificiul școlii, un stângen de lemne de foc, precum și o sōrte de lemne dela comuna politică.

3. Tău, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. cu cuartir liber în edificiul școlii, grădină și 10 fl. bani pentru lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne cererile de concurs în terminul fixat subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Dela concurenți sē cere, a sē prezenta în o Duminecă sau sērbătoare la biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântări.

Mercurea, la 19 Iuniu 1896. Oficiul protopresbiterial greco-oriental al Mercurei, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale concernente.

I. Droc,
prot.

Nr. 318

[79] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale gr. orientale din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Dobrei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în diariul „Tel. Român“.

1. Brisnic, cu salariu anual de 300 fl. cuartir și lemne.

2. Băstea-Holdea-Cosești, un învățătoriu ambulant, cu salariu de 300 fl. și adecă, în bani 138 fl. și restul în naturalii.

3. Lăpugiul de jos și Ohaba cu salariu de 300 fl. din repartițiune, cuartir și lemne de foc.

Aceia, cari vor fi aleși la posturile acestora învățătoresci, sunt îndatorați a ține Dumineca și sērbătorea

strană în biserică, și a cânta cu copii la sânta liturgie.

Petenții au a-și înainta cererile concursuale instruate conform normelor din vigóre, până la terminul sus-indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Dobra, 2 Iuliu 1896.

În conțelegere cu comitetele parochiale. Oficiul protopresbiterial al Dobrei.

Avram S. Păcurariu,
adm. prot.

Ad. 189/96

[80] 2—3

CONCURS.

Posturile învățătoresci dela școlile mai jos însemnate din protopresbiteratul Albei-Iulia sunt vacante și pentru întregirea acestora sē publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul „Tel. Rom.“

1. Craiva, salariu anul de 300 fl. v. a. cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

2. Gârbova de sus, salariu anual de 300 fl. cuartir închiriat de comuna bisericescă, lemne de foc.

3. Tăușiu, salariu anual de 300 fl. cuartir în edificiul școlii, lemne de foc.

Salariile se solvesc din cassa bisericei și sē scot din repartițiune.

Reflectanții sē-și înainteză cererile instruate în sensul normelor din vigóre la oficiul protopresbiterial în terminul deschis, — ér înainte de alegere sē se prezenteze în comună și la biserică pentru de a-și arăta desteritatea în cântări.

Alba-Iulia, 28 Iuniu 1896.

Oficiul protopresbiterial al Albei-Iulia în conțelegere cu comitetele parochiale.

Nicolau Ivan,
protopresbiter.

Învitare.

Acționarii Institutului de credit și economii „Parsimonia“ în Bran sunt invitați la

adunarea generală extra-ordinară,

pe 22 August a. c. st. n. la 2 ore p. m. în localul „Parsimoniei“, în sensul §-lui 20 al Statutelor societăței.

Obiectul principal de pertractare va fi constatarea și verificarea subscrierilor la acțiunile nouă și alte curente.

Bran, în 16 Iuliu 1896.

[78] 2—3

Presidiul:

I. cav. de Pușcariu.

Turnătoria de clopote și de metal a lui**Antoniu Novotny**

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanția pe mai mulți ani, provădute cu adiuțări de fer bătut, construite spre ale întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vițarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un **clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.** Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiuțare de fer bătut, — ca și spre turnarea de **tōce de metal.** Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[11] 23—48

Pr. f-curanturi ilustrate sē trimit la cerere gratuit și franco.

Editura și tipariul tipografiei archidieceșane.